

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені

Бағыты: Құқықтану

Шифр: 6B04205

Пән: Қылмыстық атқару құқығы

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

ЗАҢ ФАКУЛЬТЕТІ

**ҚЫЛМЫСТЫҚ ҚҰҚЫҚ, ҚЫЛМЫСТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ ЖӘНЕ
КРИМИНАЛИСТИКА КАФЕДРАСЫ**

ҚЫЛМЫСТЫҚ АТҚАРУ ҚҰҚЫҒЫ ПӘНІ

**бойынша студенттердің өзіндік жұмыстарын жүргізуге арналған
ӘДІСТЕМЕЛІК НҮСҚАУЛАР**

(6B04205-Құқықтану мамандығы студенттері үшін)

АЛМАТЫ 2023 ж.

Әдістемелік нұсқаулар қылмыстық құқық, қылмыстық іс жүргізу және криминалистика кафедрасының доцент м.а. А.Б.Избасовамен дайындалған.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті заң факультетінің Ғылыми кеңесімен ұсынылған және бекітілген.

_____ Д.Л. Байдельдинов

Хаттама «_____» _____ 2023 ж.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті заң факультетінің 6В04205-Құқықтану мамандығы студенттері үшін қылмыстық құқықтық пәндер бойынша студенттердің өзіндік жұмыстарын жүргізуге арналған әдістемелік нұсқаулар.

Студенттердің өзіндік жұмысы **Жұмыс түрлері. Олардың жалпы сипаттамасы. Жазуға қойылатын талаптар**

1. Өзіндік жұмысты жазудың мақсаттары

Өзіндік жұмыс – оқытушының тапсырмасы бойынша және әдістемелік жетекшілігімен студенттердің танымдық қабілеттерін дамыту және өзіндік үздіксіз білім көтеруге бағытталған студенттердің жоспарланған жұмысы.

Оқу және ғылыми материалдың күрт өсуіне байланысты, пәнді оқуға арналған аудиториялық сағаттардың жетіспеушілігі барысында оқу үдерісі шеңберінде СӨЖ маңызды рөл атқарады. Жоғары оқу орнының кез келген бітірушісі студенттердің өзіндік жұмысы барысында қалыптасатын іргелі білімге, кәсіби қызметтің дағды, машықтарына, шығармашылық және зерттеу қызметінің тәжірибесіне, әлеуметтік және коммуникативті хұзыреттерге ие болуы қажет.

СӨЖ-дің дидактикалық міндеттері: аудиториялық сабақ барысында алған білімді бекіту, тереңдету, ұлғайту, жүйелеу; жаңа оқу материалын дербес түрде меңгеру; кәсіби машықты сондай-ақ дербес ойлау қызметінің дағдысын дамыту; дербес ойлау қабілетін, заңи әдебиетке, тәжірибелік заңи қызметке, құқық шығармашылық үдерісіне қызығушылықты жетілдіру.

СӨЖ-дің негізгі нысандары: үй жұмысы; жекелеген тақырыптар бойынша рефераттар дайындау; ғылыми студенттік үйірмелердің және ғылыми конференциялардың жұмысына қатысуды білдіретін, студенттердің оқу-зерттеу және ғылыми-зерттеу жұмыстары (студенттердің оқу-зерттеу жұмыстары - СОЗЖ және студенттердің және ғылыми-зерттеу жұмыстары - СҒЗЖ); аудиториядан тыс уақытта іскерлік ойындар ұйымдастыру және өткізу.

Үй жұмысы тәжірибелік және семинар сабақтарына өз бетінше дайындалудан, оқу үдерісінің бір бөлігі болып табылатын кез келген дербес оқу қызметі түрінде көрінеді. Негізгі қызметі – өз бетінше оқу машығын дамыту, жұмыстың әдістері мен құралдарын анықтау, оқуды жоспарлау болып табылады. Үй жұмысы аудиториялық сабақтарда алынған білім мен машықтарды бекітуге, дағдыны қалыптастыруға, жаңа материалды меңгеруге барынша көмектеседі.

Өзіндік жұмыстарды табысты орындауды қамтамасыз ететін дидактикалық шарттар: тапсырмаларды орындауға қатысты міндеттер мен ұсыныстардың нақты берілуі; оқу тапсырмасының негізделуі (не үшін, неге көмектеседі); үй тапсырмаларының тиімді көлемі; оқытушы арқылы есептің нысаны, тапсыру мерзімдері; кеңес беру түрлерін анықтау; бағалау критерилері оценки, бақылаудың түрлері және нысандары.

Студенттердің өзіндік оқу жұмыстарының мазмұнын құрайды: оқытушымен ұсынылған әдебиеттерді оқу және конспектілеу; курстың нақты тараулары, бөлімдері бойынша тәжірибелік сабақтарда талқылаумен ұштастыра отырып есептер шешу; семинарда немесе ғылыми студенттік үйірменің отырысында талқылай отырып, сот істеріне шолу жасау; оқытушының тапсырмасы бойынша сот мәжілістеріне қатысу, әртүрлі ұйымдардың заң бөлімдеріне, нотариалдық кеңселердің жұмыстарымен танысу; үй тапсырмас түрінде заң жобаларына пікірлер дайындау; тәжірибелік сабақтармен ұштастыра отырып, зерттелінетін тақырып аясында құқықтық құжаттардың жобасын дайындау.

Рефераттарды дайындау – СӨЖ ұйымдастыру және бақылаудың бір нысаны. Реферат (лат. *referre* – баяндау, хабарлау) – бұл ұтымды бағалау арқылы қайнар көздің мазмұнын қысқаша баяндау немесе бірнеше қайнар көздерді салыстыру және талдау негізінде қандай да болмасын проблеманың жай-күйін ашу. Оқу үдерісіндегі мазмұны және қызметіне байланысты рефераттар ғылыми-проблемалық және шолу-ақпараттық болып бөлінеді.

Рефератты жазу мақсаты – студенттерде әдеби және нормативтік қайнар көздермен дербес жұмыс істеу машыты жазу мақсаты – студенттерде әдеби және нормативтік қайнар көздермен, жарияланған сот-тергеу тәжірибесімен дербес жұмыс істеу машығын жетілдіру. Студенттер оларды талдау және жалпылау негізінде өзіндік негіздеу арқылы теориялық және тәжірибелік сипаттағы қорытындылар жасай алады. Рефераттардың тақырыптары, ұсынылатын әдебиеттер тізімі оқытушы арқылы анықталады. Қандай да болмасын кітаптың немесе мақаланың мазмұнын қысқаша баяндаумен байланысты рефераттар сәйкес тақырып бойынша дипломдық жұмысты дайындаудың алғашқы кезеңі болап қарастырылуы мүмкін. Реферат көлемі машиналық мәтіннің 15-20 беттік түрі ретінде бола алады. Рефераттың әдеттегі құрылымы: жоспар; тақырыптың негізделуі және міндеттері көрсетілген кіріспе; бірнеше параграфтан тұратын негізгі бөлім; тақырып бойынша жасалған түйіндер қарастырылған қорытынды; библиографиялық тізім.

2. Жұмысқа қойылатын жалпы талаптар

Студенттер өзіндік жұмыстың тақырыбын таңдауда келесідей ережелер ескерілуі тиіс:

-жұмыс нақты студенттің қабілетіне, мүддесіне, еркіне жауап беруі тиіс,
-жұмыс юриспруденция мамндығына пайдалы болуы керек (нақтырақ айтқанда тақырып ғылымның қазіргі жағдайын ескере отырып, мақала ретінде шығару үшін жарауы тиіс). Айтылғандар ғылымның алдыға қарай жылжуына байланысты студенттердің талаптарына жауап бере алатындай қайталанбауы қажет. Одан кейінгі тағы бір мүмкіндік көшіруге жол бермеу мақсатында

өзіндік жұмыстардың нақты тақырыптары берлімейді.

3. Өзіндік жұмыстардың негізгі бағыттары

3.1. Рефераттар (баяндамалар)

Негізгі оқу курсы бойынша сындарлы шолу (салыстырмалы талдау) жасалынатын және уақыттың тарлығына байланысты негізгі бағдарламамен қамтылмай қалған криминология проблемаларына байланысты тақырыптар беріледі. Нақтырақ айтқанда, негізгі курсқа байланысты оларды үш топқа бөлуге болады: а) негізгі курста қысқаша қамтылған тақырыпты тереңірек ашу мақсатында; б) міндетті курста мүлдем қамтылмаған тақырыптар; в) студенттердің өзіндік жұмысына қатысты емес міндетті курста қарастырылатын тақырыптар.

3.2. Өзіндік жұмысты рәсімдеуге қойылатын талаптар

Жұмыс компьютерде терілуі қажет. Мәтінде курсы, пәні, автордың ТЕӘ, жұмыстың атауы көрсетілуі тиіс. Егер жұмыс аударма болса сол материалдың библиографиялық нақты мәліметтері берілуі қажет. Сонымен қатар аудармаға кәсіби терминдердің сөздігі қоса берілуі тиіс. егер де жұмыс аударма болмаса оның мазмұны беріледі. Жұмыстың соңғы бетінде міндетті түрде падаланылған әдебиеттердің нөмірленген тізімі міндетті түрде көрсетіледі. Мәтінде осы тізімдегі жұмыстың нөмірлері міндетті түрде тікелей жақшамен тиісті жерлері көрсетіліп тұруы тиіс.

3.3. Өзіндік жұмыстарға дайындық және оны жазу

Тақырыпты тандау. Жоғарыда айтылған бағыттар бойынша тақырыпты алдын ала тандауды студенттің өзі жүзеге асырады. Тақырыпты нақтылау, оқытушымен кеңесу арқылы жүргізіледі және жоспар жасалып, пайдаланылатын әдебиеттер тізімі нақтылана түседі. Туындаған кез келген сұрақтарға байланысты студент оқытушыдан жауап ала алады. Қажетті жағдайларда консультациялар тағайындалады. Сессияға екі апта қалғанға дейін жұмыс оқытушыға тапсырылады. Өзіндік жұмысты қорғауға сессия кезінде рұқсат беріледі.

3.4. Өзіндік жұмысты бағалау критерилері

Оқытушы әр студенттен жұмысты қабылдауда ауызша сұрақтар қояды. Студент жұмыстың мәтініне байланысты оқытушының қойған сауалына жауап беруі тиіс. Жауап беру барысында мәтіндегі бейнеленген материалды

игергендігін (өзі жазғандығын, аударғандығын, көшіріп алғандығын) көрсетуі қажет. Жұмысты бағалауда мәтіннің жазбаша нұсқасын және студенттің өзіндік жұмысты жазудағы жаңашылдығын және түпнұсқалығын, берілген қорытындылар және нұсқаулардың негізділігін ескеруі тиіс.

СӨЖ тақырыптары

СӨЖ 1.

Тақырып: Сотталған адамдардың құқықтық жағдайы.

№1. Сотталған адамдардың құқықтарын талдаңыздар.

№2. Сотталған адамдардың міндеттеріне қатысты кесте құрыңыздар.

СӨЖ 2.

Тақырып: Бас бостандығынан айырумен байланысты емес жазалардың атқарылу тәртібі мен жағдайлары.

(тұлғалық-бағдарлық)

№1. Айыппұл түріндегі жазаны атқару (өтеу) тәртібін ашыңыздар.

№2. Түзеу жұмыстарына тарту жазасын атқару (өтеу) жағдайларын баяндаңыз.

№3. Қоғамдық жұмыстарға тарту түріндегі жазаның ерекшеліктерін анықтаңыз.

СӨЖ 3.

Тақырып: Бас бостандығынан айыру тәртібіндегі жазаны атқарудың тәртібі мен жағдайлары.

(кіші топтарда жұмыс, реферат қорғау, конспект) (жобалық-ұйымдастырушылық)

№1. Келесі ұғымдардың ара-қатынасын түсіндіріңіз: а) қоныс-колониялары; б) түзеу колониясы; в) түрме.

№2. Бас бостандығынан айыру жазасына сотталғандарды топтастыруға қатысты, топтастыру негіздерін көрсетіп, кесте құрыңыз.

№3. Бас бостандығынан айыруға сотталғандарды түзеу мекемелеріне жіберу және оларды қабылдау тәртібін талдаңыз.

СӨЖ 4.

Тақырып: Бас бостандығынан айыру мекемелеріндегі режим.

№1. Режим ұғымын ашып, оның қызметі және негізгі талаптарын

баяндаңыз.

№2. Түзеу мекемелеріндегі режимнің негізгі мазмұнын құрайтын ережелерді конспектілеп, түсіндіріңіз.

№3. Режимді қамтамасыз ету құралдарына кесте жасаңыз.

СӨЖ 5.

Тақырып: Бас бостандығынан айыруға сотталғандарды материалдық- тұрмыстық және дәрігерлік-санитарлық қажеттіліктермен қамтамасыз ету.

(тұлғалық-бағдарлық)

№1. Бас бостандығынан айыру жазасына сотталғандарды материалдық-тұрмыстық қамтамасыз етудің қазіргі кездегі жай-күйін көрсетіңіз.

№2. Сотталғандарды медициналық-санитарлық қамтамасыз етуді баяндаңыз.

СӨЖ 6.

Тақырып: Жазаны атқару мәселесі бойынша халықаралық тәжірибелер.

(кіші топтарда жұмыс, реферат қорғау, конспект) (жобалық-ұйымдастырушылық)

№1. Пенитенциарлық мәселелер бойынша халықаралық ынтымақтастықты баяндап, жазбаша ғылыми жұмыс дайындаңыздар.

№2. Кейбір шет мемлекеттердің жазаны атқару жүйесіне қысқаша сипаттама жасаңыз.

Әдебиеттер

А) Нормативтік құқықтық актілер:

1. ҚР Конституциясы 30 тамыз 1995 жыл өзгерістермен және толықтыруларымен.

2. ҚР Қылмыстық кодексі 2014 ж. 3 шілде өзгерістермен және толықтыруларымен.

3. ҚР Қылмыстық атқару кодексі 2014 ж. 4 шілде өзгерістермен және толықтыруларымен.

4. "Психиатриялық көмек және оны көрсету кезіндегі азаматтардың құқықтарына берілетін кепілдік» Қазақстан Республикасының Заңы 16 сәуір 1997 жыл

5. «Алкоголизммен, есірткі құмарлықпен және уытқұмарлықпен ауыратындарды мәжбүрлі емдеу» Қазақстан Республикасының Заңы 7 сәуір 1995 жыл. 20.12.2004 жылғы өзгерістерімен және толықтыруларымен.

6. «Қылмыстық жаза тағайындаған кезде соттардың заңдылықты сақтауы» 30 сәуір 1999 жылғы №1 ҚР Жоғарғы Соты Пленумының Қаулысы 25.12.2007 жылғы өзгерістерімен және толықтыруларымен .

7. «Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу араларын қолдану бойына со тәжірибесі туралы» ҚР Жоғарғы Сотының нормативтік Қаулысы №8 9 шілде 1999 жыл.

8. «Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексіні 63-бабының сот тәжірибесі туралы ҚР Жоғарғы Сотының нормативтік Қаулысы №4 21 маусым 2001 жыл.

9. «Бас бостандығынан айыру түріндегі жаза тағайындаудың кейбір мәселелері туралы» ҚР Жоғарғы Сотының нормативтік Қаулысы №15 19 қазан 2001 жыл.

10. «Жазадан шартты мерзімінен босату және өтелмеген жаза бөлігін жазаның жеңілірек түрімен алмастыру туралы» ҚР Жоғарғы Сотының нормативтік Қаулысы №10 от 25 желтоқсан 2007 жыл.

11. «Науқасына байланысты жазаны әрі қарай өтеуден босату туралы» ҚР Жоғарғы Сотының нормативтік Қаулысы №11 сәуір 2002 жыл

12. Государственная программа правовой реформы в Республике Казахстан (основные направления). Утверждена постановлением Президента Республики Казахстан от 12 февраля 1994 г. №1569 // Собрание актов Президента РК и Правительства РК, 1994, №_9.

13. Закон Республики Казахстан от 07.07.97 г. «О судебных приставах».

14. «Инструкция о конвоировании заключенных по требованию судов, следственных органов и перевозке осужденных, заключенных под стражу и психически больных лиц» (утверждена Приказом МВД Республики Казахстан от 26 марта 1999 года № 146).

15. «Инструкция о порядке и условиях хранения арестованного имущества» (утверждено приказом Министра юстиции Республики Казахстан от 17 апреля 2000 года №35)

16. О Концепции правовой политики Республики Казахстан на период с 2010 до 2020 года. Одобрена Указом Президента Республики Казахстан от

24.08. 2009 года, № 858//Информационно-аналитическая служба
ПАРАГРАФ

17. Нормативное постановление №_ 20 Верховного суда Республики Казахстан "Об условно-досрочном освобождении от наказания и замене неотбытой части наказания более мягким видом наказания" / /Казахстанская правда, 2002, 10 января.

18. "Обзор по результатам обобщения судебной практики по назначению наказания в виде лишения свободы". / Бюллетень Верховного суда Республики Казахстан, 2001, № 11.

19. «Положение о порядке осуществления помилования граждан Президентом Республики Казахстан» (утверждено Указом Президента

Республики Казахстан от 7 мая 1996 года №_2975 (с изменениями, внесенными в соответствии с Указом Президента Республики Казахстан от 18.02.98 №2 3841))

20. «Положение о Департаменте судебных исполнителей и приставов» (утверждено приказом Министра юстиции Республики Казахстан от 7 мая 1998 г. №354)

21. «Положение о Комитете по исполнению судебных постановлений Министерства юстиции Республики Казахстан» (утверждено Постановлением Правительства Республики Казахстана от 5 июля 1999 года №2 931) (с изменениями, внесенными в соответствии с постановлением Правительства РК от 12.11. 99г. №2 1695)

22. «Правила внутреннего распорядка следственных изоляторов Министерства внутренних дел Республики Казахстан» (утверждены Приказом МВД Республики Казахстан от 14 декабря 1999г. №2630).

23. «Правила отбывания уголовных наказаний осужденными военнослужащими» (утверждены Приказом Министерства обороны РК от 3 июля 2000г. №2 182)

Б) Негізгі әдебиеттер:

1. Уголовно-исполнительное право России: теория, законодательство, международные стандарты, отечественная практика конца XIX-начала XXI века // Под ред. Зубкова А.И. – М., 2006.

2. Уголовно-исполнительное право. Конспект лекций. Зубарев С.М. - М., 2010.

3. Уголовно-исполнительное право. Вопросы и ответы. Михлин А.С, Селиверстов В.И. - Учебное пособие -2006.

4. Уголовно-исполнительное право. Отв. ред. Михлин А.С. - Учебник - 2008.

5. Уголовно-исполнительное право России: теория, законодательство, международные стандарты, отечественная практика конца XIX-начала XXI века. Под ред. Зубкова А.И. - Учебник - 2006.